

*Ми ї'ємось за те, чому
немає чини в усьому світі —
за Батьківщину.
О. Довженко*

Наукові інновації та передові технології

СЕРІЯ "УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ"

СЕРІЯ "ПРАВО"

СЕРІЯ "ЕКОНОМІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

ISSN 2786-5274 Print
УДК 001.32:1 /3](477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13\(27\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13(27))

**«Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування»,
Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»):
журнал. 2023. № 13(27) 2023. С. 1061.**

Рекомендовано до друку Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 06.11.2023, № 2/11-23)

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія КВ № 24962-14902Р від 13.09.2021 р.*

Журнал видається за наукової підтримки: Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Асоціація науковців України», громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2021 № 1290 журналу присвоєно категорію "Б" із права

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.02.2022 № 89 журналу присвоєно категорію "Б" із педагогіки

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу присвоєно категорію "Б" із економіки та державного управління

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2023 № 768 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальностей 073 - менеджмент, 076 - підприємництво та торгівля, 015 - професійна освіта

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.08.2023 № 1035 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальності 053 - психологія

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу у галузях державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та його інтеграції у світовий науковий простір, шляхом оприлюднення результатів наукових досліджень.

Головний редактор

Романенко Євген Олександрович - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Генерального штабу Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Абуселідзе Георгій - завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)
- Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

Демченко Т.А. <i>ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ТА ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА</i>	465
Джабраїлов А.М. <i>ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ, ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ МЕТОДІВ ВИМІРЮВАННЯ ТРАМВАЙНОЇ КОЛІЇ</i>	475
Ємельянов О.Ю., Данилович О.Т. <i>ПОДОЛАННЯ ПЕРЕШКОД НА ШЛЯХУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЗАВДЯКИ ПОКРАЩЕННЮ КОМПЕТЕНЦІЙ ЇХ ПЕРСОНАЛУ</i>	485
Захаров Д.С., Приймак В.О. <i>ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВЛАСНОГО ТА ГРОМАДСЬКОГО ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТУ ТА МЕРЕЖІ ЗАРЯДНИХ СТАНЦІЙ ДЛЯ НИХ</i>	497
Іваненко В.Ф., Іваненко Ф.В. <i>ЕНЕРГЕТИЧНА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА</i>	507
Лещук Г.В., Савків У.С., Кузьмін Т.Л. <i>АУТСОРСИНГОВІ ПОСЛУГИ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ</i>	518
Павлова Г.Є., Сірко А.Ю., Чернецька Д.М. <i>АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ЇЇ ВПЛИВУ НА РОБОТУ ПІДПРИЄМСТВА В ЦЛОМУ</i>	527
Писаренко Н.В. <i>ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ РЕКЛАМНОГО РИНКУ ТА СТВОРЕННЯ І ПРОСУВАННЯ БРЕНДУ</i>	536
Польова Л.В., Орлова В.В. <i>ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДІЛОВОГО ТА ДИПЛОМАТИЧНОГО ПРОТОКОЛУ У СФЕРІ ПОСЛУГ</i>	550
Радєв Д.В. <i>АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ЗОВНІШНІХ СКЛАДОВИХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ</i>	561
Слободянюк О.В., Калмикова Н.Ю. <i>ФІНАНСОВА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ</i>	574
Філіпішина Л.М., Новікова А.В. <i>ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ РОЗВИТКУ ПОРТОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ І МОРСЬКОЇ ТОРГІВЛІ</i>	585
Хоменко А.І., Кудрик А.В., Гнатюк Р.І., Цоньо В.В., Цибрух Ю.І. <i>ХАРАКТЕРИСТИКА УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА</i>	597
Цикунов В.В. <i>ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ</i>	607

УДК 658:005.5

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13\(27\)-465-474](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-13(27)-465-474)

Демченко Тетяна Анатоліївна кандидат наук з обліку, аналізу та аудиту, доцент, професор кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова 2, м. Умань, 20300, тел.: (04744) 4-02-70, <https://orcid.org/0000-0002-7471-540X>

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ТА ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У статті обґрунтовано значущість планування виробничо-господарської діяльності як важливим аспектом сучасного управління підприємствами. Шляхи зниження витрат виробництва можуть суттєво покращити прибутковість та ефективність роботи підприємства, а також забезпечити його стабільність на ринку і можливості адаптації до змін у кон'юктурі ринків збуту. Управління виробничим потенціалом підприємства вимагає уваги до різних аспектів, таких як матеріальні, трудові, інформаційні та фінансові ресурси. Виробничі витрати, які включають в себе всі ці компоненти, є неодмінною складовою діяльності будь-якого підприємства. Господарські процеси, такі як придбання запасів, виробництво, реалізація, є важливими стадіями кругообігу активів та пасивів підприємства. Управління виробничими витратами є невід'ємною частиною цих процесів і спрямоване на забезпечення ефективного використання ресурсів підприємства. Процес виробництва є ключовою стадією, де здійснюється поєднання робочої сили та засобів виробництва для створення нових продуктів. Засоби виробництва включають засоби праці (машини, обладнання) та предмети праці (сировина, матеріали). Вартість цих елементів виражається у грошовій формі та враховується у собівартості продукції. Аналіз і контроль собівартості допомагають підприємствам виявляти можливості для зниження витрат, оптимізації виробничих процесів та підвищення ефективності використання ресурсів. Дослідження в області планування виробничо-господарської діяльності підприємств має велике значення для розвитку і покращення ефективності бізнесу. Воно дозволяє виявляти резерви зниження витрат, оптимізувати виробничі процеси, вдосконалювати управлінські рішення та стратегії розвитку підприємства. В сучасних умовах розвитку бізнесу, підвищення ефективності суб'єктів господарювання напряму залежить від ефективного управління виробничими витратами. У свою чергу, результативність діяльності підприємства визначається якістю та оперативністю інформації щодо виробничих витрат. Важливим компонентом загальної інформаційної системи бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання є

інформаційне забезпечення обліку виробничих витрат. При цьому основною метою виступає забезпечення достовірності даних і надання управлінському персоналу високоякісної, повної та оперативної інформації щодо виробничих витрат.

Ключові слова: управління, облік, витрати підприємства, виробництво, контроль, ресурси.

Demchenko Tetyana Anatoliivna Candidate of Sciences in Accounting, Analysis and Auditing, Associate Professor, Professor of the Department of Finance, Accounting and Economic Security, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Sadova St., 2, Uman, tel.: (04744) 4-02-70, <https://orcid.org/0000-0002-7471-540X>

PROBLEMATIC ASPECTS OF MANAGEMENT AND ACCOUNTING PRODUCTION COSTS ENTERPRISE

Abstract. The article substantiates the importance of planning production and economic activities as an important aspect of modern enterprise management. Ways to reduce production costs can significantly improve the profitability and efficiency of an enterprise, as well as ensure its stability in the market and the ability to adapt to changes in market conditions. Managing the production potential of an enterprise requires attention to various aspects, such as material, labor, information and financial resources. Production costs, which include all these components, are a mandatory component of the activities of any enterprise. Economic processes such as the acquisition of inventories, production, and sales are important stages in the circulation of assets and liabilities of an enterprise. Manufacturing cost management is an integral part of these processes and is aimed at ensuring the efficient use of enterprise resources. The production process is the key stage where the combination of labor and means of production takes place to create new products. Means of production include means of labor (machines, equipment) and objects of labor (raw materials, materials). The cost of these elements is expressed in monetary terms and is taken into account in the cost of production. Cost analysis and control help businesses identify opportunities to reduce costs, optimize production processes and improve resource efficiency. Research in the field of planning industrial and economic activities of enterprises is of great importance for the development and improvement of business efficiency. It allows you to identify reserves for reducing production costs, improve production processes, improve management decisions and company development strategies. In modern business development conditions, increasing the efficiency of business entities directly depends on the effective management of production costs. In turn, the performance of an enterprise is determined by the quality and efficiency of information on production costs. An important component of the general accounting information system of an enterprise is information support for recording production costs. In this case, the main goal is

to ensure the reliability of data and provide management personnel with high-quality, complete and timely information on production costs.

Keywords: management, accounting, enterprise management, production, control, resources.

Постановка проблеми. Актуальність додання кризових явищ у національній економіці надзвичайно важлива в сучасних умовах. Вирішення проблем формування ефективних механізмів, спрямованих на удосконалення внутрішнього стану підприємства, а також впровадження нових форм і методів господарювання та відповідних організаційних структур стає ключовим завданням. Ключовими аспектами цього процесу є методи управління витратами та розробка нових стратегій ринкової поведінки, спрямованих на стабілізацію витрат та подальше економічне зростання.

Зараз важливо розуміти, що ефективність функціонування підприємства в багато чому залежить від раціонального використання різних видів ресурсів. Це вимагає переходу до єдиної системи управління витратами. Впровадження такої системи має численні переваги, включаючи здатність виробляти конкурентоспроможну продукцію за рахунок зниження витрат та цін, доступність надійної бухгалтерської інформації про собівартість продукції та її позицію на ринку порівняно з іншими виробниками, можливість вивчати діяльність кожного підрозділу підприємства у фінансовому аспекті та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теоретичних і практичних аспектів обліку виробничих витрат підприємства, ефективного їх управління на сучасних підприємствах присвячена значна кількість наукових праць. Такі вітчизняні вчені як: Єгорова І. С., Євтушевський В.А., Касич А. О., Коваль П. В., Колісник Г.М., Корольова О.І., Семенова В. Г., Шутько Т.І. досліджували питання ефективного використання ресурсів, планування виробництва, оптимізації виробничих процесів та інші аспекти управління виробничою діяльністю.

Висновки цих досліджень та рекомендації вчених можуть бути корисними для практичного застосування в управлінні підприємствами і допомогти в досягненні покращення ефективності, зниженні витрат і підвищенні конкурентоспроможності. Проте, незважаючи на існуючі дослідження багатьох дослідників, є потреба в подальшому науковому висвітленні проблем вибору ефективної стратегії управління виробничими витратами підприємства, розкриття наслідків вибору тієї чи іншої стратегії для діяльності підприємства та формування його облікової політики.

Мета статті. Метою дослідження є знаходження оптимальної стратегії управління виробничими витратами, обґрунтування її впливу на діяльність підприємства та відображення їх в обліку.

Виклад основного матеріалу. У господарській діяльності активи і пасиви підприємства постійно зазнають змін, переходячи з однієї форми в іншу та рухаючись від одного стану до іншого. Цей безперервний процес є важливою частиною функціонування підприємства і включає різні етапи, які пов'язані з господарськими процесами [1]. Основні господарські процеси включають: придбання виробничих і торговельних запасів; виробництво продукції, виконання робіт і надання послуг, реалізація товарів, готової продукції (робіт, послуг). Ці процеси пов'язані з виробничими витратами та їх управлінням на підприємстві. Процес виробництва є ключовим етапом, на якому матеріальні блага перетворюються у нові продукти. Це включає в себе комбінування робочої сили з засобами виробництва, що призводить до створення продукції з реальною вартістю. Засоби виробництва включають в себе засоби праці (верстати, машини, і т. д.) та предмети праці (сировину, матеріали, напівфабрикати). Поточні витрати, виражені в грошовій формі, які понесені в господарських процесах, є собівартістю і є одним з основних показників діяльності підприємства. Важливість цього питання полягає в забезпеченні ефективності функціонування підприємства.

Економічне розуміння витрат базується на принципі обмеженості ресурсів та їх можливого альтернативного використання [2]. Якщо певні ресурси використовуються для виготовлення певного товару, це виключає їх використання для інших цілей. Тобто, вибір ресурсів для виробництва товару обмежує можливість виробництва інших товарів. Економічні витрати на будь-який ресурс, що використовується у виробництві, дорівнюють його цінності в найкращому з можливих сценаріїв використання.

Україна, як інші країни, стикається з труднощами у розвитку ефективного механізму для стимулювання економії витрат. Ця проблема негативно впливає на фінансові результати окремих підприємств та загальну фінансово-економічну ситуацію в державі [3]. Негативний вплив чинників на результати діяльності підприємств походить не лише від об'єктивних зовнішніх економічних факторів, а також від кризових ситуацій в Україні. На сьогоднішній день, комплексний та інтегрований підхід до управління витратами в рамках стратегічного розвитку підприємств ще не отримав достатнього теоретичного та практичного обґрунтування.

Важливим аспектом управління виробничими витратами є обчислення собівартості окремих компонентів та визначення їхнього впливу на загальну собівартість продукції. Цей процес вимагає аналізу різних параметрів, таких як вартість матеріалів, оплата праці, витрати на транспортування та інші витрати, пов'язані із виробництвом [4].

Управління витратами на придбання матеріалів і складське господарство грає важливу роль у забезпеченні ефективності процесу виробництва. Воно включає в себе планування та контроль за запасами, визначення оптимальних розмірів запасів, використовуючи необхідні облікові процедури і раціональне використання складського простору,.

Раціональне управління витратами на виробництво є важливою передумовою для досягнення прибутковості та конкурентоспроможності підприємства [5]. Воно дозволяє знижувати собівартість продукції, підвищувати ефективність виробництва та забезпечувати якість продукції.

Також важливо враховувати вплив ринкових умов, змін цін на ресурси та кон'юнктуру ринку на стратегію управління витратами. Аналіз та адаптація до змін узгоджуються зі стратегією компанії для досягнення найкращих результатів.

Усі ці аспекти є важливими для забезпечення успішного функціонування підприємства в сучасних умовах господарювання. Правильне управління витратами сприяє зростанню прибутковості, підвищенню конкурентоспроможності та забезпеченню стабільності в умовах ринкового середовища, яке змінюється.

Управління витратами - це процес організованої організації витрат за їхнім видом, місцем та носієм, одночасно контролюючи рівень витрат і стимулюючи їх зменшення.

Система управління витратами включає функціональні та організаційні компоненти та об'єднує наступні організаційні підсистеми:

- 1) ідентифікація та аналіз чинників, які можуть призвести до економії ресурсів;
- 2) встановлення стандартів витрат на ресурси;
- 3) планування витрат за їх видами;
- 4) облік та аналіз витрат;
- 5) стимулювання процесу економії ресурсів та зниження витрат.

Наведемо перелік кількох важливих аспектів щодо управління витратами підприємства.

Управління витратами: процес оптимізації та контролю витрат на підприємстві. Включає в себе аналіз витрат, пошук способів їх зниження, вдосконалення виробничих процесів та стратегій зниження собівартості.

Збільшення прибутковості: ефективно управління витратами допомагає підприємствам збільшити прибуток, шляхом зниження собівартості продукції та підвищення ефективності усієї діяльності.

Аналіз конкурентоспроможності: розуміння витрат і ціноутворення в порівнянні з конкурентами допомагає підприємству розробити стратегію, щоб залишатися конкурентоспроможним на ринку.

Треба відмітити, що виробничі витрати є важливою складовою для ефективного управління підприємством та досягнення ним прибутковості та конкурентоспроможності. Управління витратами допомагає підприємствам ефективно використовувати ресурси та досягати своїх бізнес-цілей.

Основне завдання в обліку полягає в поліпшенні методики та організації визначення витрат для ефективного управління собівартістю продукції на

підприємстві [6]. Важливо враховувати різні потреби щодо інформації про собівартість та керуватися наступними основними засадами:

1. *Визнання витрат, які формують собівартість*: для ефективного управління собівартістю необхідно ідентифікувати всі витрати, які впливають на формування собівартості продукції.

2. *Визнання її рівня і структури*: важливо знати, які частини собівартості складаються та як вони розподіляються.

3. *Класифікація собівартості*: собівартість може класифікуватися відповідно до інформаційних потреб керівництва.

4. *Розрахунок нормативної собівартості*: це передбачає визначення собівартості на основі повних витрат та методу директ-костингу в управлінському обліку.

5. *Формування інформації*: собівартість допомагає визначити фінансові результати та скласти фінансову звітність.

6. *Аналіз структури собівартості*: важливо для виявлення впливу техніко-економічних особливостей виробництва на собівартість.

7. *Визначення собівартості одиниці продукції*: допомагає визначити вартість кожного виробленого продукту.

8. *Вибір оптимальної структури випуску і реалізації продукції*: розгляд цінової політики та взаємозв'язок собівартості з цінами на продукцію.

9. *Планування собівартості та аналіз ефективності використання ресурсів*: планування собівартості допомагає керувати витратами та ресурсами.

10. *Контроль за формуванням собівартості*: децентралізація управління та виділення центрів витрат та відповідальності допомагають керувати процесом формування собівартості.

Такий підхід до управління собівартістю продукції дозволяє підприємствам ефективно використовувати ресурси, знижувати витрати та досягати своїх фінансових та стратегічних цілей.

Отже, відмітимо, що затрати підприємства, витрати на виробництво та собівартість представляють собою ключові економічні поняття, які суттєво впливають на прибутковість та рентабельність підприємства, а також на ефективність його господарської діяльності. Оптимізація та зниження рівня витрат є важливими аспектами оптимізації економічної діяльності кожного підприємства [7]. Підвищення технічного рівня виробництва та удосконалення організації виробництва й праці призводять до скорочення витрат на сировину, матеріали та заробітну плату.

Зменшення витрат на сировину і матеріали досягається шляхом скорочення норм використання, втрат та відходів під час виробництва, а також завдяки переробці та повторному використанню матеріалів та впровадженню безвідходних технологій [8]. Великий вплив на витрати має зміна цін на сировину і матеріали: зростання цін призводить до збільшення витрат, тоді як зниження цін сприяє їх скороченню. Треба зауважити, що застосування

прогресивних методів організації виробництва також значно зменшує виробничі витрати [9].

Для досягнення успіху в управлінні виробничим потенціалом та плануванні діяльності підприємства надамо наступні рекомендації.

Аналізувати ринок та конкуренцію. Вивчати потреби споживачів, аналізувати ринкові тенденції та діяльність конкурентів. Це допоможе зорієнтуватися в ситуації і визначити свої конкурентні переваги.

Розвивати стратегічне планування. Визначити свої довгострокові цілі та розробити стратегію, яка дозволить досягти цих цілей. Враховувати свої сильні сторони, можливості та обмеження.

Ефективне використання ресурсів. Оцінювати свої ресурси, включаючи фінансові, матеріальні та людські ресурси. Планувати їх використання таким чином, щоб максимізувати продуктивність та ефективність.

Залучити команду професіоналів. Створити команду, яка має необхідні знання та навички для досягнення поставлених цілей. Визначити ролі та відповідальності кожного члена команди.

Моніторинг та оцінка. Встановити систему моніторингу та оцінки результатів виробничо-господарської діяльності.

Крім цього, важливо на підприємстві враховувати наступні аспекти:

1. *Навчання та розвиток:* Інвестувати в навчання та розвиток своїх співробітників. Підтримувати їх у процесі вдосконалення навичок та отримання нових знань, що сприятимуть покращенню продуктивності та інноваційності підприємства.

2. *Фінансове управління:* Ефективне управління фінансами є важливою складовою успішної діяльності підприємства. Розробити систему контролю над фінансовими потоками, бюджетування та аналізу фінансових результатів.

3. *Інновації та дослідження:* Сприяти створенню інноваційної культури в підприємстві. Фінансувати дослідження та розробки, що допоможуть впроваджувати нові технології та поліпшувати якість продукції.

4. *Постійне вдосконалення:* Визначити ключові показники продуктивності та якості, та встановити механізми для їх постійного вдосконалення. Регулярно аналізувати результати та вносити необхідні корективи в діяльність підприємства.

5. *Зв'язок зі зацікавленими сторонами:* Підтримувати відкритий та конструктивний зв'язок з клієнтами, постачальниками, співробітниками та іншими зацікавленими сторонами. Враховувати їхні потреби та вимоги, що допоможе забезпечити стабільне функціонування підприємства та задоволення їх очікувань.

Управління виробничим потенціалом та ефективне планування діяльності є безперервним процесом, який потребує постійного моніторингу

та аналізу. Важливо встановлювати критерії успіху, вимірювати результати та коригувати стратегію, якщо потрібно.

Управління виробничим потенціалом та планування діяльності є складними завданнями, які вимагають систематичного підходу та постійного удосконалення. Важливо враховувати, що ефективне планування діяльності підприємства є процесом, який потребує постійного аналізу та адаптації до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі. Окрім зазначених рекомендацій, важливо також звернути увагу на наступні аспекти:

1. *Система мотивації*: Забезпечити систему мотивації для співробітників, що стимулює їх до досягнення високих результатів та ініціативності. Це може включати фінансові стимули, можливості кар'єрного росту та визнання досягнень.

2. *Екологічна відповідальність*: Розглянути питання сталого розвитку та екологічної відповідальності у своїй діяльності. Звертати увагу на зменшення негативного впливу на довкілля та впровадження енергоефективних та екологічно чистих технологій.

3. *Стратегічні партнерства*: Розглянути можливості співпраці та укладення стратегічних партнерств з іншими підприємствами, науковими установами та державними органами. Це може забезпечити доступ до нових ринків, ресурсів та технологій.

4. *Інформаційні технології*: Використовувати сучасні інформаційні технології для автоматизації процесів, підвищення ефективності та якості роботи. Це може включати впровадження ERP-систем, аналітичних інструментів та інших цифрових рішень.

5. *Постійне вдосконалення*: Виробничий потенціал та планування діяльності підприємства повинні бути постійно вдосконалювані. Потрібно регулярно оцінювати результати своєї діяльності, аналізувати причини відхилень і впроваджувати заходи для поліпшення. Встановити систему постійного контролю та звітності, щоб мати чітке уявлення про продуктивність, ефективність та якість роботи підприємства.

6. *Гнучкість та адаптація*: Враховувати зміни у зовнішньому середовищі, ринкові тенденції та потреби клієнтів. Бути гнучкими та готовими до змін, швидко адаптуватися до нових умов та вимог.

7. *Управління ризиками*: Визначити потенційні ризики та розробити стратегії для їх управління. Встановити систему контролю та моніторингу, щоб своєчасно виявляти й усувати ризики.

8. *Залучення команди*: Створити команду професіоналів, які поділяють погляд керівництва на розвиток та цілі. Залучати їх до процесу прийняття рішень та реалізації стратегії підприємства.

9. *Маркетинг та реклама*: Розробити стратегію маркетингу та реклами для просування продукції на ринку. Вивчати потреби та бажання клієнтів, пропонувати їм конкурентні переваги та ефективні рішення.

10. **Моніторинг конкурентів:** Слідкувати за діяльністю конкурентів, аналізувати їх стратегії та рухатися в ногу з ринковими тенденціями. Бути готовими до конкуренції та шукати способи вирізнятися на ринку.

Управління виробничим потенціалом та планування виробничо-господарською діяльністю є постійними процесами, що потребують безперервного вдосконалення та аналізу [10]. Потрібно регулярно оцінювати ефективність використання ресурсів та процесів, виявляти можливості для оптимізації та покращення продуктивності.

Висновки. Можна підсумувати, що виявлення виробничих можливостей має позитивний вплив на привабливість підприємства для інвестицій, оцінку бізнесу та його фінансового стану, а також дозволяє зробити висновок щодо якості діяльності та загального стану. Підвищення ефективності управління виробничим потенціалом призводить до збільшення продуктивності виробництва, що сприяє якісному розвитку всієї економічної системи. Необхідність вивчення виробничих витрат для ефективного управління ними, володінні достовірною інформацією щодо їх формування на підприємстві є актуальним завданням в сучасних умовах господарювання. Пошук шляхів зниження витрат виробництва слід розглядати як фактор підвищення прибутковості та ефективності діяльності підприємств, забезпечення їх стійкості у ринковому середовищі та розширення можливостей для внутрішнього реструктурування відповідно до змін у кон'юктурі ринків реалізації продукції.

Література:

1. Євтушевський В.А. Стратегія корпоративного управління. К. : Знання, 2017. 287 с.
2. Касич А. О. Управління конкурентними перевагами підприємства. *Економічний аналіз*. 2016. № 2, Том 25. С. 79-85.
3. Єгорова І. С. Особливості аналізу показників фінансово-господарської діяльності економічного суб'єкта в рамках обов'язкового аудиту. *Аудитор*. 2018. № 1. Т. 4. С. 36-43.
4. Коваль П. В. Аналіз результативності та ефективності діяльності підприємств України. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2017. № 4. С. 10-17.
5. Семенова В. Г. Інноваційний розвиток підприємств в Україні: фінансовий аспект. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2017. № 1. С. 165-170. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/piprp_2017_1_30.
6. Подмешальська Ю.В., Понякіна Ю.В. Облік та аудит виробничих витрат на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. №23. С. 64-70. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7236&i=9>
7. Демченко Т.А. Моделювання вартості оцінки підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. №4. С. 31-36.
8. Корольова О.І. Концепція розвитку бухгалтерського обліку витрат в Україні. *Економіка, фінанси, право*. 2008. № 7. С. 13-17.
9. Колісник Г.М. Економічна сутність витрат і управління ними. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2009. Вип. 19.8. С. 252-258. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ekonomichna-sutnist-vitrat-i-upravlinnya-nimi/viewer>
10. Шутько Т.І. Економічна сутність управління витратами підприємства. *Ефективна економіка*. 2014. № 12. URI: <http://dspace.dsau.dp.ua/jspui/handle/123456789/3085>

References:

1. Yevtushevskiy V.A. (2017). Stratehiia korporatyvnoho upravlinnia [Corporate management strategy]. K. : Znannia, 287 p [in Ukrainian].
2. Kasych A. O. (2016). Upravlinnia konkurentnymy perevahamy pidpriumstv [Management of competitive advantages of the enterprise]. *Economic analysis*. 2016. No. 2, Volume 25. P. 79-85 [in Ukrainian].
3. Yehorova I. S. (2018). Osoblyvosti analizu pokaznykiv finansovo-hospodarskoi diialnosti ekonomichnoho subiekta v ramkakh oboviazkovoho audytu [Peculiarities of the analysis of indicators of financial and economic activity of an economic entity within the framework of a mandatory audit]. *Auditor*. No. 1. Vol. 4. P. 36-43 [in Ukrainian].
4. Koval P. V. (2017). Analiz rezultatyvnosti ta efektyvnosti diialnosti pidpriumstv Ukrainy [Analysis of effectiveness and efficiency of Ukrainian enterprises]. *Actual problems of innovative economy*. No. 4. P. 10-17 [in Ukrainian].
5. Semenova, V. (2017). Innovatsiinyi rozvytok pidpriumstv v Ukraini: finansovy aspekt [Innovative development of enterprises in Ukraine: financial aspects]. *Problems and Perspectives of Entrepreneurship Development*, No 1. pp. 165-170. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/piprp_2017_1_30 [in Ukrainian].
6. Podmeshalska Yu.V., Poniakina Yu.V. (2020). Oblik ta audyt vyrobnychkh vytrat na pidpriumstvi. [Accounting and auditing of production costs at the enterprise]. *Investments: practice and experience*". No. 23. P. 64-70. URL:<http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7236&i=9> [in Ukrainian].
7. Demchenko T.A. (2006). Modeliuvannia vartosti otsinky pidpriumstva. [Modeling the cost of enterprise evaluation]. *Actual problems of the economy*. No. 4. P. 31-36. [in Ukrainian].
8. Korolova O.I. (2008). Kontseptsii rozvytku bukhhalterskoho obliku vytrat v Ukraini [The concept of cost accounting development in Ukraine]. *Economy, finance, law*. No. 7. P. 13-17. [in Ukrainian].
9. Kolisnyk H.M. (2009). Ekonomichna sutnist vytrat i upravlinnia nymy [The economic essence of costs and their management]. *Scientific bulletin of NLTU of Ukraine*. Issue 19.8. P. 252-258. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ekonomichna-sutnist-vytrat-i-upravlinnya-nimi/viewer> [in Ukrainian].
10. Shutko T.I. (2014). Ekonomichna sutnist upravlinnia vytratamy pidpriumstva [The economic essence of enterprise cost management]. *Efficient economy*. No. 12.